

УДК: 658.334.7

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ АУДИТУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ У ВЛАСНІЙ ТОРГОВЕЛЬНІЙ МЕРЕЖІ ПІДПРИЄМСТВА

студентка, Запорожець М. Г.,

mariinazaporozhec@gmail.com

науковий керівник: Стельмах Н. Є.

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Україна, Київ

У статті досліджуються напрямки удосконалення організації та проведення аудиту реалізації продукції у власній торговельній мережі. Рішення досліджених проблем дозволить ефективно здійснювати бухгалтерський аудит продукції, її собівартості, підвищить ефективність виробництва, конкурентоспроможність продукції, що виробляється, підвищуючи економічний потенціал підприємства. За результатами дослідження запропоновано рекомендації щодо поліпшення стійкого процесу документообігу з обліку готової продукції шляхом впровадження розробленої форми зведеного документа.

Ключові слова: облік готової продукції, реалізація готової продукції, підприємства з власною торговельною мережею, аудиту реалізації продукції, агропромисловий комплекс.

студентка, Запорожець М. Г. Совершенствование организации аудита реализации продукции в собственной торговой сети предприятия/ Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана, Украина, Киев.

В статье исследуются направления совершенствования организации и проведения аудита реализации продукции в

собственной торговой сети. Решение исследованных проблем позволит эффективно осуществлять бухгалтерский аудит продукции, ее себестоимости, повысит эффективность производства, конкурентоспособность производимой продукции, повышая экономический потенциал предприятия. По результатам исследования предложены рекомендации по улучшению устойчивого процесса документооборота по учету готовой продукции путем внедрения разработанной формы сводного документа.

Ключевые слова: учет готовой продукции, реализация готовой продукции, предприятия по собственной торговой сетью, аудита реализации продукции, агропромышленный комплекс.

M. G. Zaporozhets, student, Improvement product sales audit organization in the enterprise own trade commercial network / Vadim Hetman National Kiev Economic University, Ukraine, Kyiv

The article deals with the directions of improving the organization and conducting the audit of sales of products in its own trading network. The solution of the researched problems will allow to carry out effectively the accounting audit of production, its cost, will increase the efficiency of production, the competitiveness of the produced products, increasing the economic potential of the enterprise. According to the results of the research, recommendations for improvement of a stable process of document flow from accounting of finished products by introduction of the developed form of the summary document are offered.

Keywords: accounting of finished products, sale of finished products, enterprises with their own trading network, audit of sales of products, agro-industrial complex.

Постановка проблеми. Аудит реалізації продукції у власній торговельній мережі є визначним для рітейлера. Аудит реалізації продукції спрямований на визначення повноти, перевірку наявності та правильності оформлення документів на відвантажену покупцям продукцію, своєчасності відображення в обліку виручки від реалізації, наявності доручень, якщо товар відвантажується за безготівковим розрахунком, формування доходів від реалізації продукції, а також визначення повноти бухгалтерських записів при відображенні в обліку реалізації продукції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему організації аудиту реалізації продукції у власній торговельній мережі розглядали такі вчені, як: Білуха М. Т., Вороніна О. О., Грабова Н. Н., Добровський В. Н., Мерзликіна О. М., Мултанівська Т. В., Крамаровський Л. М., Петраков Я. В., Рядська В. В., Савченко В. Я., Утенкова К. О. та ін.

Постановка цілей. Метою цієї статті є дослідження напрямів вдосконалення організації аудиту реалізації продукції у власній торговельній мережі.

Основні результати дослідження. Аудиторська діяльність являє собою незалежну професійну діяльність аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, зареєстрованих у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, з надання аудиторських послуг [1].

Перед початком проведення аудиту реалізації продукції аудитору необхідно обговорити з керівництвом підприємства елементи загального аудиторського плану і аудиторські процедури для досягнення ефективності та результативності аудиту, а також для узгодження порядку проведення аудиторських процедур із внутрішнім розкладом роботи фахівців підприємства.

Перед початком перевірки аудитор повинен встановити наявність

наказу керівника про метод визначення виручки від реалізації. Аудитор також повинен переконатися, чи відповідає облік реалізації продукції визначеній наказом методиці.

Для здійснення контролю за продукцією як на складі, так і в бухгалтерії підприємства, необхідно ввести в аналітичний облік підприємства субрахунки, на яких готова продукція обліковувалась б за її технічними особливостями.

При проведенні аудиту реалізації продукції у власній торговельній мережі доцільно застосовувати такі прийоми перевірки, як:

- інвентаризація;
- контрольне порівняння;
- зіставлення документальних даних;
- зустрічна перевірка;
- арифметична перевірка;
- перевірка правильності розрахунку норм природних втрат тощо

[2, с. 163].

Послідовність проведення аудиту продукції у власній торговельній мережі наведена на рис. 1.

Аудит реалізації продукції у власній торговельній мережі необхідно розпочинати з ознайомлення з місцями її зберігання, а також організацією складського господарства та стану складського обліку.

Під час перевірки складського господарства аудитор повинен звернути увагу на:

- правильність розміщення продукції на складах;
- забезпеченість складів контрольними замками, пломбами, протипожежними засобами, ваговимірвальними приладами, а також на їх точність;

– наявність договорів про повну матеріальну відповідальність, їх правильність і законність;

–

Рис. 1. Послідовність аудиту продукції у власній торговельній мережі [5, с. 216]

– відповідність складських приміщень вимогам збереження продукції від псування та розкрадання;

– порядок передачі складів після закінчення роботи охорони та приймання від неї;

– порядок вивезення продукції покупцям;

– правильність організації складського обліку, його достовірність, повноту і якість [4, с. 311].

Бухгалтерський облік продукції, зазвичай, ведеться на торговельному підприємстві в тісному контактi з відділом збуту.

При проведенні аудиту реалізації продукції у власній торговельній мережі підприємства аудитор повинен звернути особливу увагу на дотримання податкового законодавства (порядку нарахування і сплати ПДВ тощо). Результати аудиту повноти і своєчасності реалізації продукції у власній торговельній мережі підприємства можна відобразити у робочому документі (табл. 2).

Таблиця 2

Вибірка своєчасності реалізації продукції у власній торговельній мережі підприємства

№	Дані первинного обліку			Відображено в обліку			Відхилення	Вид продукції
	№, дата	Назва	Сума, грн.	Дт	Дата	Сума, грн.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.								
2.								

Отже, процес аудиту реалізації продукції повинен бути відображений робочими документами, де вказуються відхилення у документації з вибраної вибірки видів продукції. Документування має важливе значення для роботи аудитора, узагальнює результати перевірки. Робочі документи аудитор повинен розробляти самостійно із дотриманням таких правил: по-перше, ці документи повинні містити графи щодо відображення інформації в первинному обліку підприємства, а також графи щодо відображення виявленої інформації в результаті аудиту. Особливою графою є відхилення та примітки. В останній вказують причини відхилень та винуватців [4, с. 312].

Перевірку відповідності залишків та оборотів Головної книги та регістрів синтетичного та аналітичного обліку продукції у власній торговельній мережі можна запропонувати проводити аудитором у формі, наведеній в таблиці 3.

Таблиця 3

**Перевірка відповідності залишків та оборотів Головної книги і
регістрів синтетичного та аналітичного обліку продукції у
власній торговельній мережі**

період регістри	Сальдо на початок місяця	Оборот Д-т	Оборот К-т	Сальдо на кінець місяця	Примітки
Рік	Продукція				
Головна книга					
Регістри синтетичного обліку					
Регістри аналітичного обліку					
Відхилення, сума (+, -)					

При проведенні аудиту реалізації продукції у власній торговельній мережі аудитор повинен ознайомитись із ціновою політикою підприємства та на підставі даних аналітичного обліку перевірити правильність нарахування торгової націнки, яка визначається підприємством самостійно, виходячи з кон'юнктури ринку, умов платежу, середньої ринкової ціни, попиту та пропозиції на окремі товари.

Завершальним етапом перевірки є аудит правильності визначення фінансового результату в регістрах синтетичного обліку та повноти його відображення у звітності. Аудитор має впевнитися у правильності розрахунку та своєчасності перерахування до бюджету усіх обов'язкових податків, зборів та платежів, які за чинним законодавством включаються до ціни реалізації продукції [3, с. 96].

По завершенню проведеної перевірки аудитор повинен скласти висновок, який обов'язково подати керівнику торговельного підприємства для ознайомлення, а також сформулювати пропозиції щодо удосконалення розвитку підприємства.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Аудит як важливий вид фінансового контролю має не тільки підтверджувати достовірність звітності про діяльність підприємства, а й включати діагностику господарюючого механізму, поєднувати зусилля технологів, конструкторів, менеджерів, маркетингологів та інших фахівців для розробки стратегічних програм розвитку бізнесу. Це надасть змогу прогнозувати фінансову діяльність торговельних підприємств, а також впливати на ефективність їх роботи, запобігати банкрутству та іншим негативним явищам.

Література:

1. Закон України Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність (Верховна Рада України) 2017 р. № 2258-VIII.
2. Петрик О.А., Зотов В.О., Кудрицький Б.В., (2015). *Аудит: підручник*. Київ, КНЕУ
3. Баранова А. О., Наумова Т. А., Кашперська А. І., (2017) *Аудит: навч. Посіб.* Харків, ХДУХТ
4. Огічук М. Ф. (2016) *Аудит: навч. посібник*. Київ, Алерта
5. Утенкова К. О. (2011). *Аудит: навч. посіб.* Київ, Алерта

References:

1. *Zakon Ukraine Pro audit finansovoi zvitnosti ta auditorsku diyalnist. 2017 (Verkhovna Rada Ukrayiny)* [Law of Ukraine On Audit of Financial Reporting and Auditing (Verkhovna Rada of Ukraine)]. The official website of the Verkhovna Rada of Ukraine, 2258. [in Ukrainian].
2. Petrik O. A., Zotov V. O., Kudritsky B. V., (2015). *Audit: pidruchnik [Audit: a textbook.]* Kyiv. KNEU. [in Ukrainian]
3. Baranova A. O., Naumova T. A., Kaspersky A. I., (2017) *Audit: pidruchnik [Audit: Teaching tool]* Kharkiv. HDUHT. [in Ukrainian].

4. Ogiychuk M. F., Ragulina I. I., Novikov I. T., (2016) Audit: navch. posibnik. [*Audit: Teaching manual*] . Kyiv. Allerta. [in Ukrainian].
5. Utenkova K. O. (2011) Audit: pidruchnik *Audit: [Teaching tool]*. Kyiv. Allerta. [in Ukrainian].